

**Szkoła Podstawowa nr 3
z Oddziałami Dwujęzycznymi
w Gostyniu**

Przedmiotowy System Oceniania

Język polski

Spis treści

- I. Założenia PSO
- II. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności
- III. Kryteria oceniania
- IV. Sposób poprawy ocen bieżących
- V. Zasady ustalania oceny śródrocznej i rocznej
- VI. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa IV
- VII. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa V
- VIII. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VI
- IX. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VII
- X. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VIII

Założenia PSO

1. PSO ma na celu informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz motywowanie do dalszej pracy.
2. Dostarczanie rodzicom/ opiekunom prawnym i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach ucznia.
3. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia metod i form pracy dydaktycznej.
4. Zakres wymagań edukacyjnych oraz sposób i zasady oceniania nauczyciel przedmiotu przedstawia uczniom na początku roku szkolnego.

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności

Kontroli i ocenie podlegają następujące obszary aktywności ucznia:

1. Wypowiedzi ustne:

- dłuższe wypowiedzi na podany temat
- głos w dyskusji
- opowiadanie

2. Prace pisemne:

- zadania z zakresu nauki o języku oraz kształcenia literackiego i kulturalnego
- wypracowania w formie wypowiedzi przewidzianej programem nauczania

3. Sprawdziany:

- testy literackie i językowe
- sprawdziany z nauki o języku
- dyktanda ortograficzne
- prace klasowe składające się z wypracowania oraz testu czytania ze zrozumieniem

4. Czytanie:

- technika czytania
- czytanie ze zrozumieniem

5. Aktywność podczas lekcji.

6. Zeszyt przedmiotowy:

- estetyka
- systematyczność prowadzenia
- poprawność zapisów

7. Recytacja.

8. Zadania dodatkowe:

- udział w konkursach związanych z przedmiotem nauczania
- różne formy przekładu intersemiotycznego związane z tematyką lekcji.

Kryteria oceniania

1. Zgodnie z WSO stosuje się skalę ocen 1-6. Nie używa się znaków „+” i „-”.
2. Nieodrobienie pracy domowej skutkuje oceną niedostateczną – w przypadku prac z dłuższym terminem wykonania, natomiast brak zadania bieżącego odnotowuje się przy pomocy oznaczenia „bz”.
3. Uczeń ma prawo raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Nie dotyczy to zapowiedzianych wcześniej prac klasowych, testów i sprawdzianów.
4. Wypracowania domowe (formy dłuższe) są zadawane z kilkudniowym wyprzedzeniem. Uczeń ma obowiązek dokonać korekty (wg ustalonych zasad) sprawdzonej przez nauczyciela pracy.

5. Spis lektur szkolnych dla danej klasy oraz terminy ich omawiania nauczyciel podaje na początku roku szkolnego.
6. Sprawdziany, testy, dyktanda oraz prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.
7. Prace klasowe, testy i sprawdziany są obowiązkowe. W przypadku nieobecności, uczeń powinien napisać pracę w terminie późniejszym, ustalonym z nauczycielem (nieprzekraczającym dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły).
8. Uczeń ma obowiązek dokonać w pracy klasowej analizy błędów i wykonać ich korektę.
9. Kartkówki z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane
10. W ocenianiu uwzględnia się zalecenia zawarte w opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej, innych poradni specjalistycznych, a także indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia.
11. Uczniom z dysleksją i dysortografią nie obniża się oceny za błędy ortograficzne drugorzędne pod warunkiem, że uczeń systematycznie uczęszcza na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizowane w szkole.

Zasady ustalania ocen

Prace klasowe, sprawdziany, testy i kartkówki oceniane są następująco:

- Ocena celująca - 100%
- Ocena bardzo dobra – od 90%
- Ocena dobra – od 75%
- Ocena dostateczna – od 51%
- Ocena dopuszczająca – od 35%
- Ocena niedostateczna – od 34%

W przypadku dyktand ortograficznych dopuszczalne są inne wielkości w zależności od stopnia trudności zadania. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.

Błąd ortograficzny pierwszorzędny – to naruszenie zasad pisowni : rz- ż, ó- u, ch- h, „nie” łącznie lub rozdzielnie, wielka i mała litera, pisownia głosek nosowych.

Pozostałe błędy to błędy ortograficzne drugorzędny. 3 błędy drugorzędne= 1 błąd pierwszorzędny.

Błąd interpunkcyjny – brak znaku przestankowego lub postawienie go w niewłaściwym miejscu.

Tryb poprawiania ocen bieżących

1. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z pracy klasowej, sprawdzianu i dyktanda uczeń ma możliwość jednorazowej jej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem (nieprzekraczającym tygodnia od dnia oddania sprawdzonych prac).
2. W dzienniku zostają zachowane obie oceny (niedostateczna i poprawiona).

Zasady ustalenia oceny śródrocznej i rocznej

Ocenę śródroczną i roczną ustala się na podstawie ocen bieżących, ze szczególnym uwzględnieniem ocen za prace klasowe i sprawdziany.

Klasyfikacja śródroczna podsumowuje osiągnięcia edukacyjne ucznia w I półroczu, klasyfikacja roczna – w danym roku szkolnym.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa IV

Ocena celująca:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra:

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej :

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach, a także konkursach przedmiotowych,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi , w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym,
- analizuje utwór poetycki, wskazując środki stylistyczne,
- samodzielnie wyodrębnia i nazywa elementy świata przedstawionego,
- podaje poprawnie cechy baśni i legendy, opowiadania oraz komiksu,
- odróżnia pojęcie narratora i podmiotu lirycznego,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- starannie wykonuje prace domowe, angażuje się w zadania dodatkowe,
- rozróżnia poznane w klasie IV części mowy,
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu,
- wyróżnia w zdaniach podmiot i orzeczenie ,

- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone, stosuje różne rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi,
- wyróżnia głoski, litery, samogłoski, spółgłoski, sylaby,
- zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w klasie IV.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- zna i potrafi wymienić elementy świata przedstawionego,
- potrafi ocenić postępowanie bohatera literackiego,
- rozumie przesłanie wynikające z baśni,
- potrafi wskazać w wierszu epitet, porównanie, przerośnięcie,
- redaguje wypracowania w formach wypowiedzi poznanych w kl. IV,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- rozróżnia części mowy poznane w kl. IV i poprawnie je stosuje,
- wskazuje podmiot i orzeczenie,
- rozróżnia zdania pojedyncze i złożone,
- odróżnia głoskę, literę, samogłoskę, spółgłoskę i sylabę,
- stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV,
- bierze czynny udział w lekcji,
- starannie wykonuje prace domowe.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne,
- zna elementy świata przedstawionego,
- odróżnia baśń, legendę, komiks i opowiadanie od innych utworów,
- odróżnia postacie fantastyczne od realistycznych,
- wskazuje epitety, porównania i przerośnięcie,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację, rozpoznaje poznane części mowy,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki,
- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone,
- rozróżnia głoski i litery,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- stara się stosować zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w klasie IV,

- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- większość zadań, nawet łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, nie zawsze właściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym,
- wyodrębnia główne postacie literackie,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki,
- odróżnia samogłoski od spółgłosek,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- stara się stosować zasady ortograficzne i interpunkcyjne, ale popełnia liczne błędy,
- nie jest aktywny na lekcjach, lecz wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej :

- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa V

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- uczeń twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje oryginalne rozwiązania różnych problemów i treści objętych podstawą programową,

- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je analizować i interpretować w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia,
- zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV i V,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych i osiąga w nich sukcesy.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej :

- czyta ze zrozumieniem wskazane teksty,
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, reklamowy, literacki, publicystyczny,
- omawia elementy świata przedstawionego czytanych tekstów,
- biegle posługuje się pojęciami związanymi z prasą, radiem, filmem, teatrem,
- wskazuje podmiot liryczny i narratora,
- rozpoznaje w wierszu rymy, epitety, porównania, przenośnie, uosobienia oraz określa ich funkcję,
- bardzo dobrze zna treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,
- redaguje wypowiedzi w poznanych formach: opowiadanie odtwórcze, opowiadanie twórcze z dialogiem, opowiadanie twórcze z elementami opisu, e-mail, sms, sprawozdanie, opis krajobrazu oraz obrazu, dedykacja, plan,
- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- poprawnie posługuje się czasownikami w formie osobowej i nieosobowej,
- odmienia trudne czasowniki przez osoby, liczby, czasy oraz bezbłędnie określa formę gramatyczną,
- określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem,
- poprawnie tworzy przysłowki od przymiotników,
- zapisuje słownie liczebniki podane cyfrą i odwrotnie, stosuje w zdaniu liczebniki wielowyrazowe w odpowiednim przypadku,
- stosuje zdania i równoważniki zdań, zdania pojedyncze i złożone, zdania rozwinięte i nierozwinięte, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- wykonuje wykres graficzny zdania pojedynczego, nazywa części zdania,
- za pomocą wykresów przedstawia budowę zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych,
- bardzo dobrze zna i stosuje poznane w kl. IV-V zasady ortografii oraz interpunkcji,
- rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- czyta ze zrozumieniem wskazane teksty,
- rozpoznaje w tekście elementy świata przedstawionego,
- posługuje się pojęciami: mit, baśń, legenda, nowela, opowiadanie, odmiany powieści, pytanie retoryczne, mitologia, związek frazeologiczny, punkt kulminacyjny, puenta oraz pojęciami związanymi z prasą, radiem, filmem, teatrem,

- wskazuje podmiot liryczny, rymy, epitety, porównania, przenośnie, uosobienia,
- wskazuje cechy tekstu informacyjnego, reklamowego, literackiego, publicystycznego,
- redaguje wypowiedzi w poznanych formach: opowiadanie odtwórcze, opowiadanie twórcze z dialogiem, opowiadanie twórcze z elementami opisu, e-mail, sms, sprawozdanie, opis krajobrazu oraz obrazu, dedykacja, plan wypowiedzi,
- określa formę gramatyczną czasowników,
- odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy,
- określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem,
- zapisuje słownie liczebniki podane cyfrą i odwrotnie, poprawnie stosuje liczebniki wielowyrzowe,
- tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach,
- stosuje zdania i równoważniki zdań, zdania pojedyncze i złożone, zdania rozwinięte i nierozwinięte, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- wykonuje wykres zdania pojedynczego,
- nazywa części zdania i określa ich funkcje,
- za pomocą wykresów przedstawia budowę zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych,
- stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w kl. IV-V, popełnia nieliczne błędy,
- zna treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,
- rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- czyta wskazane teksty poprawnie pod względem techniki czytania oraz potrafi znaleźć w tekście najważniejsze informacje,
- w stopniu zadowalającym zna treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,
- potrafi wymienić podstawowe elementy świata przedstawionego,
- odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych,
- zna pojęcia: mit, baśń, legenda, nowela, opowiadanie, odmiany powieści, pytanie retoryczne, mitologia, związek frazeologiczny, punkt kulminacyjny, puenta, pojęcia związane z prasą, radiem, filmem, teatrem,
- wskazuje podmiot liryczny, rymy, epitety, porównania, przenośnie, uosobienia,
- odróżnia tekst informacyjny, reklamowy, literacki, publicystyczny,
- w stopniu zadowalającym radzi sobie z samodzielnym redagowaniem poznanych form: opowiadanie odtwórcze, opowiadanie twórcze z dialogiem, opowiadanie twórcze z elementami opisu, e-mail, sms, sprawozdanie, opis krajobrazu oraz obrazu, dedykacja, plan własnej wypowiedzi,
- odmienia czasownik oraz określa formy osobowe,
- wyróżnia formy nieosobowe czasownika,
- posługuje się rzeczownikami o nietypowej odmianie,
- poprawnie stopniuje przymiotniki,
- zna podział liczebników i potrafi je odmienić,
- stopniuje przysłówki,
- tworzy zdania i równoważniki zdań, zdania pojedyncze i złożone, zdania rozwinięte i nierozwinięte, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- zna części zdania i ich funkcje,
- stosuje zasady pisowni poznane w klasach IV- V, popełnia nieliczne błędy ortograficzne,
- korzysta ze słowników, encyklopedii, zasobów internetowych w celu pozyskiwania potrzebnych informacji.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności:

- technika głośnego i cichego czytania umożliwia rozumienie tekstu,
- wskazuje w utworze elementy świata przedstawionego,
- zna w stopniu zadowalającym treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,
- z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w poznanych formach,
- rozpoznaje czasowniki i określa formy osobowe i nieosobowe przy pomocy nauczyciela.
- odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy,
- odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki,
- rozróżnia liczebniki, przysłówki, przymyki i spójniki,
- rozpoznaje zdania i równoważniki zdań, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, zdanie rozwinięte i nierozwinięte, zdanie współrzędnie i podrzędnie złożone,
- wskazuje podmiot, orzeczenie, rozróżnia określenia w zdaniu,
- zna w stopniu zadowalającym zasady ortografii poznane w klasach IV- V,
- zna w stopniu zadowalającym zasady interpunkcyjne,
- podejmuje próby korzystania ze słowników, encyklopedii, zasobów internetowych w celu pozyskiwania potrzebnych informacji.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności w zakresie fleksji i składni, słownictwa, frazeologii i redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym,
- wypowiedzi ustne nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych, stylistycznych, logicznych,
- nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VI

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- uczeń twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje oryginalne rozwiązania różnych problemów i treści objętych podstawą programową,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je analizować i interpretować w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,

- wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych i osiąga w nich sukcesy,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej :

- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, interpunkcyjnym,
- potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie,
- sporządza notatki z lekcji, selekcyjnie materiał rzeczowy,
- używa różnych typów wypowiedzi w zależności od celu i sytuacji mówienia,
- bezbłędnie pisze charakterystykę postaci; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie, opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów,
- ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania,
- bezbłędnie pisze krótsze i dłuższe formy wypowiedzi (w formach poznanych w klasach IV-VI),
- dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza,
- funkcjonalnie używa cudzysłowu,
- stosuje formy nieosobowe czasownika na „-no”, „-to”,
- sprawnie deklinuje rzeczowniki,
- Potrafi poprawnie używać rzeczowników o nietypowej odmianie,
- wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu,
- biegle stopniuje przymiotniki i przysłówki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu równym, wyższym i najwyższym,
- rozpoznaje i stosuje różne typy liczebników,
- poprawnie stosuje zaimki,
- rozpoznaje części zdania,
- rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obu konstrukcjami, poprawnie posługuje się rzeczownikami o nietypowej odmianie,
- rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obu konstrukcjami,
- rozróżnia zdania i równoważniki zdań,
- poprawnie posługuje się zdaniami pojedynczymi i złożonymi podrzędnie i współrzędnie,
- rozróżnia wyrazy pokrewne i bliskoznaczne,
- przeprowadza klasyfikację zdań złożonych, rysuje ich wykresy,
- poprawnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- czyta płynnie, stosując zasady prawidłowej intonacji,
- dobra znajomość tekstu pozwala na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego,

- wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać nieliczne błędy językowe,
- potrafi tworzyć różne formy wypowiedzi pisemnej poznane w kl. IV- VI,
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,
- opisuje przeżycia bohaterów lektury,
- wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu,
- rozpoznaje części mowy,
- wymienia rodzaje zaimków,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu równym, wyższym i najwyższym,
- rozpoznaje i poprawnie stosuje różne typy liczebników,
- poprawnie posługuje się rzeczownikami o nietypowej odmianie,
- rozpoznaje części zdania,
- rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obu konstrukcjami,
- rozróżnia zdania i równoważniki zdań,
- poprawnie posługuje się zdaniami pojedynczymi i złożonymi podrzędnie i współrzędnie,
- rozróżnia wyrazy pokrewne i bliskoznaczne,
- poprawnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa, ortografii i interpunkcji,
- w miarę poprawnie, samodzielnie tworzy formy wypowiedzi poznane w kl. IV-VI,
- technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienia tekstu,
- zna w wystarczającym stopniu przewidziane programem lektury,
- umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego,
- odróżnia podmiot liryczny od narratora,
- potrafi wyodrębnić w wierszu podstawowe środki stylistyczne,
- poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat,
- wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki,
- rozpoznaje w zdaniu części mowy,
- stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzeń,
- układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych,
- wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie,
- odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych,
- na zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI i stara się je stosować.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu, a względna poprawność językowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu zagadnienia,
- w wypowiedziach pisemnych bardzo częste są błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne,
- stopień opanowania wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela,
- redaguje krótkie prace pisemne w formach poznanych w kl. IV-VI,
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu,
- odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy,
- odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki,
- wyodrębnia części zdania,
- odróżnia zdania pojedyncze od złożonych,
- odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych,
- zna i stara się stosować zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności w zakresie fleksji i składni, słownictwa, frazeologii i redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym,
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych, stylistycznych, logicznych,
- nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego - klasa VII

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je analizować i interpretować w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,

- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi , poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie,
- bardzo dobrze zna treść lektur,
- rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie,
- interpretuje teksty w kontekście innych utworów danego gatunku,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami form poznanych w kl. IV-VII, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- funkcjonalnie wykorzystuje cytaty w swoich wypowiedziach,
- używa właściwie form imiesłowu przymiotnikowego czynnego i biernego,
- prawidłowo stosuje imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie,
- stosuje różne typy wypowiedzeń ,
- rozpoznaje wszystkie części zdania pojedynczego,
- przedstawia na wykresie i omawia relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniach złożonych,
- stosuje mowę zależną i niezależną,
- dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów,
- tworzy rozbudowane rodziny wyrazów,
- funkcjonalnie stosuje złożenia, zestawienia i zrosty,
- wyjaśnia istotę socjolektu,
- rozpoznaje i tworzy różne rodzaje neologizmów,
- rozumie zjawisko homonimii,
- omawia rodzaje skrótowców, potrafi je stosować w wypowiedziach,
- stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach,
- omawia składniki aktu komunikacji,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,

- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- tworzy wypowiedzi pisemne w formach poznanych w kl. IV- VII, popełniając niewiele błędów w zakresie kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- podejmuje próby wykorzystania cytatów w swoich wypowiedziach,
- rozróżnia i poprawnie stosuje części mowy,
- tworzy i poprawnie stosuje w wypowiedziach formy imiesłowu przymiotnikowego czynnego i biernego,
- tworzy i poprawnie stosuje się imiesłów przysłówkowy współczesny i uprzedni,
- zna i stosuje różne rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych,
- omawia relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniach złożonych, stosuje mowę zależną i niezależną,
- omawia budowę słowotwórczą wyrazów pochodnych,
- rozpoznaje rdzeń,
- tworzy rodziny wyrazów,
- tworzy złożenia, zestawienia i zrosty,
- wie, co to jest socjolekt, homonim, homofon,
- rozpoznaje neologizmy i archaizmy,
- rozpoznaje różne rodzaje skrótowców i stosuje poprawne formy,
- poprawnie zapisuje skróty,
- rozpoznaje intencje nadawcy w komunikacie i cele komunikatu,
- zna i stosuje zasady kultury języka i porozumiewania się w sieci,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- podejmuje próby analizy i interpretacji tekstów kultury,
- w wystarczającym stopniu zna treść lektur,
- redaguje krótkie prace w formach poznanych w kl. IV- VII,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rozróżnia części mowy poznane w kl. IV-VI,
- rozpoznaje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe,
- nazywa części zdania pojedynczego,
- odróżnia zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- odróżnia wyrazy podstawowe i pochodne,
- wyjaśnia pojęcia: temat słowotwórczy i formant,
- tworzy rodziny wyrazów,
- wskazuje archaizmy i neologizmy,
- zna różne sposoby wzbogacenia słownictwa,
- wie, co to są homonimy i homofony,
- wyjaśnia, co to są skrótowce,

- potrafi poprawnie zapisać najczęściej używane skróty,
- wymienia składniki aktu komunikacji,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- większość zadań, nawet bardzo łatwych, uczeń wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, często niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- stara się redagować prace w formach wypowiedzi poznanych w kl. IV-VII,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- rozpoznaje części mowy i określa ich formy przy pomocy nauczyciela,
- potrafi wskazać imiesłowy,
- rozpoznaje wyrazy pokrewne i bliskoznaczne,
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, współrzędnie złożone od podrzędnie złożonego,
- rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne,
- tworzy proste rodziny wyrazów,
- rozpoznaje wyrazy złożone,
- rozpoznaje w tekstach neologizmy i archaizmy,
- potrafi podać znaczenie prostych skrótowców,
- wie, na czym polega komunikacja językowa.
- zna zasady kultury języka,
- zna zasady porozumiewania się w sieci,
- rozpoznaje mowę niezależną i mowę zależną,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej :

- uczeń ma problemy z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VIII

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o wysokim stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je z zaangażowaniem w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- krytycznie ocenia i wartościuje treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do zasad moralnych,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wyczerpujące temat wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w realizacji projektów i w dyskusjach,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów kultury oraz tworzeniu wypowiedzi,
- wyróżnia się szczególną dbałością o kulturę słowa,
- zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV – VIII.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- samodzielnie odczytuje teksty współczesne i dawne na poziomie dosłownym i przenośnym, interpretuje je w różnych kontekstach,
- czyta płynnie, wyraźnie i wyraziście.
- rozumie znaczenie archaizmów i wyrazów należących do gwar obecnych w tekstach literackich, odszukuje ich znaczenie w przypisach lub innych źródłach, odróżnia archaizm od archaizacji,
- rozróżnia sposoby oddziaływania tekstu na odbiorcę, takie jak perswazja, sugestia, ironia, aluzja, wartościowanie, manipulacja,
- wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim,
- charakteryzuje nadawcę i adresata wypowiedzi, podaje odpowiednie fragmenty tekstu na potwierdzenie swych ustaleń,
- dostrzega i wyjaśnia złożone motywy postępowania bohaterów, wartościuje ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych,
- wskazuje w tekstach cechy typowe dla liryki, epiki i dramatu,
- rozpoznaje omawiane gatunki literackie,
- analizuje środki stylistyczne, określa ich funkcje w tekście,
- przedstawia i szczegółowo analizuje elementy świata przedstawionego w utworze,
- wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach; wykorzystuje do pracy spis treści, wyszukuje i zapisuje cytaty z poszanowaniem praw autorskich,

- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż,
- analizuje i interpretuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury, określa ich funkcje,
- interpretuje aforyzm i anegdotę,
- analizuje i omawia elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia,
- analizuje językowe i pozajęzykowe środki perswazji i manipulacji,
- dostrzega i omawia funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie,
- wskazuje elementy stylu oficjalnego, nieoficjalnego, urzędowego i artystycznego w tekstach i określa ich funkcję,
- interpretuje dzieło sztuki i omawia konteksty z nim związane,
- pisze wyczerpująco i na temat, stosując właściwą dla danej formy kompozycję,
- zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną,
- samodzielnie redaguje różne – dłuższe i krótsze (użytkowe) formy wypowiedzi,
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst,
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, odwołując się do kontekstów,
- samodzielnie pisze życiorys, cv, podanie i list motywacyjny,
- stosuje w praktyce wiedzę z fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji i składni,
- stosuje zasady poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań,
- zna i stosuje zasady etykiety językowej,
- recytuje z pamięci teksty poetyckie, interpretując je głosowo.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie odczytuje większość tekstów współczesnych i dawnych na poziomie dosłownym i przenośnym,
- dostrzega w tekście manipulację, perswazję, sugestię, ironię, aluzję,
- omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim,
- omawia w tekście poetyckim cechy liryki,
- przytacza środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, eufemizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, anaforę, porównanie, porównanie homeryckie, archaizację, kolokwializm, określa ich funkcje w tekście,
- wskazuje cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, legendy, baśni, przypowieści, mitu, bajki, pamiętnika, dziennika, epepei,
- wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego, stosuje w praktyce słownictwo dotyczące dramatu, rozpoznaje rodzaje dramatu,
- wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach,
- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż, podaje cechy tych gatunków,
- rozumie aforyzm i anegdotę,
- wyróżnia w tekście cechy stylu oficjalnego, nieoficjalnego, urzędowego i artystycznego,
- zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tworzonoego tekstu,
- redaguje poprawnie użytkowe formy wypowiedzi,
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst,
- pisze poprawnie: opis, charakterystykę, sprawozdanie, recenzję, list nieoficjalny i oficjalny, dziennik, pamiętnik, rozprawkę,
- posługuje się stylem urzędowym, samodzielnie pisze swój życiorys, cv, podanie i list motywacyjny,
- stosuje zasady poprawnej wymowy oraz normy dotyczące akcentowania wyrazów i zdań,
- posiada i stosuje w praktyce wiedzę z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- recytuje z pamięci tekst poetycki, interpretując go głosowo,
- poprawnie stosuje w praktyce zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów współczesnych i dawnych na poziomie dosłownym i przenośnym,
- dostrzega w analizowanym tekście perswazję, sugestię, ironię i aluzję,
- identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki i rozróżnia gatunki liryczne,
- wskazuje środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, eufemizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, anaforę, porównanie, porównanie homeryckie, archaizację, kolokwializm,
- rozpoznaje nowelę, powieść, opowiadanie, legendę, baśń, przypowieść, mit, bajkę, balladę, satyrę, pamiętnik, dziennik, fantasy, epopieję,
- rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego, zna gatunki dramatyczne,
- wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach,
- wyszukuje i zapisuje cytaty, z poszanowaniem praw autorskich,
- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż,
- rozpoznaje symbole i alegorie występujące w poznanych tekstach kultury,
- rozpoznaje aforyzm i anegdotę,
- zauważa elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy wyliczenia, wykrzyknienia,
- rozpoznaje na typowych przykładach styl oficjalny, nieoficjalny, urzędowy i artystyczny,
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst ,
- tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w tym rozprawkę,
- samodzielnie pisze swój życiorys, cv, podanie i list motywacyjny,
- posiada i stara się stosować w praktyce wiedzę z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- zna i stosuje językowe zasady etykiety,
- recytuje z pamięci tekst poetycki,
- zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- większość zadań, nawet łatwych, wykonuje przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki na poziomie dosłownym, na poziomie symbolicznym z pomocą nauczyciela,
- wie, czym są perswazja, sugestia, ironia,
- dostrzega cechy liryki jako rodzaju literackiego,
- zna cechy epiki jako rodzaju literackiego, wymienia gatunki należące do epiki,
- odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu.
- potrafi zakwalifikować znane mu teksty jako baśń, bajkę, legendę, mit, nowelę, pamiętnik, dziennik, balladę i satyrę.
- posługuje się cytatem, z poszanowaniem praw autorskich,
- odróżnia tekst literacki od naukowego i popularnonaukowego,
- wymienia gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż,
- z pomocą nauczyciela wskazuje symbole i alegorie w omawianych tekstach kultury,
- wymienia osoby uczestniczące w powstawaniu przedstawienia teatralnego oraz filmu,
- identyfikuje styl oficjalny, nieoficjalny, urzędowy i artystyczny,

- pisze na temat, stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu,
- streszcza i skraca tekst,
- tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym,
- stosuje narrację pierwszo- i trzecio osobową,
- pisze życiorys, cv, a z pomocą nauczyciela- podanie i list motywacyjny,
- posiada w stopniu podstawowym i stara się stosować w praktyce wiedzę z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- zna podstawowe zasady ortograficzne, stara się stosować je w praktyce, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej :

- uczeń ma problemy z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie potrafi w stopniu podstawowym redagować wypowiedzi w poznanych formach,
- nie opanował podstawowej wiedzy z z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.